

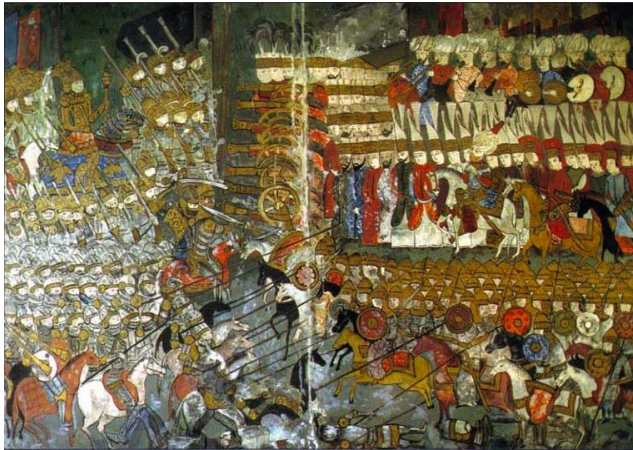
SZŐLŐ, FÜGE, MANDULA

Kalandozások Pécs történetében

2. forduló

Kedves Gyerekek!

A fügéről már az Ószövetségben is olvashatunk. Ádám és Éva a tiltott gyümölcs megkóstolása után zavarba jöttek pucérságuk láttán, ezért fügefalevéllel takarták be ágyékukat. A római mitológia szerint Romulust és Rémust, Róma későbbi alapítóit, egy fügefafa alatt szoptatta az anyafarkas. Ami biztos, hogy a szárított füge a római légiók katonáinak úti elemzsiájából nem hiányzott. A Kis-Ázsiából származó gyümölcsöt nálunk a törökök honosították meg.

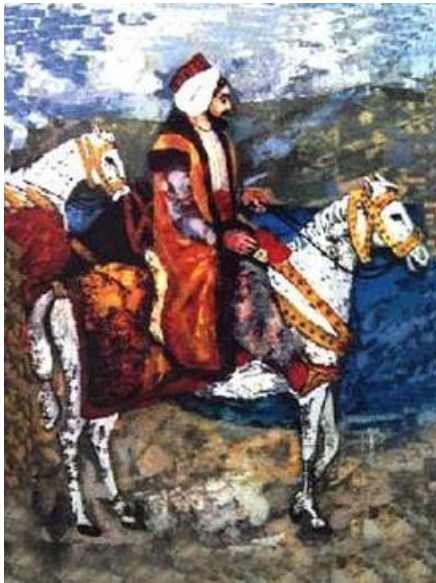
Ezen a 16. századi török miniatúrán, az a csata látható, amely Pécs közelében zajlott, s amely a hatalmas oszmán hadsereg győzelmét okozta. Ez az ütközet 150 évre meghatározta az országot, és Pécs városának a sorsát is.

1.) Melyik csatáról van szó?

Pécset és a környéken lakóknak többször el kellett viselniük a portyázó török katonák rémtetteit. 1541 szeptemberében Athinay Simon deák vezetésével azonban sikeresen visszaverték a törökök ostromát, a város ekkor még nem került török kézre.

2.) Pécs városában mi viseli Athinay Simon nevét és hol található?

3.) Melyik évtől számított az oszmán birodalom városának Pécs? Ki volt a város első török vezetője, aki egyidejűleg budai pasa és mohácsi szandzsákbég is volt? Hány év után, mikor hagyták el Pécset a törökök?

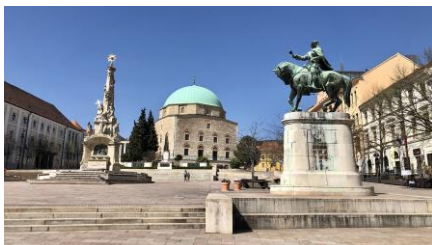

Ezen a képen annak a török világutazó, történetírónak a képe látható, aki többek között 1663-ban Pécsset is járt, s az ő leírásaiból képet kaphatunk a város épületeiről, lakóiról, szokásairól. Ő volt az, aki Pecsevit, azaz Pécsset a földi Paradicsomhoz hasonlította. Szobra Pécsset ma a Javokáli Hasszán dzsámi előtt látható.

4.) Kiról van szó?

A kezdeti csatározások, pusztítások után a török hódoltságban Pécs biztonságos helynek számított. Török polgárok költöztek a városba, akik magukkal hozták muzulmán szokásaikat. Építkezni kezdtek, elsőként az itt található templomokat alakították át vallásuknak megfelelően dzsámikká.

5.) Írjátok be a hiányzó adatokat!

A középkori Szt. Bertalan templom helyén és annak köveiből épült fel 1579 táján , amely a magyarországi török mecsetek közül a legnagyobb. Ez az épület a található, amelyet a törökök kiűzése után a jezsuita rend kapott meg és ma, mint.....templom várja a híveket és a látogatókat.

A minaretek erkélyeiről hosszan elnyújtott hangon, naponta ötször hívták imára a népet. Ilyen minaret látható a hozzá tartozó dzsámival együtt a Megyei Kórház épületei között a téren. dzsámija ma is a muzulmán hívők imahelye. Korabeli leírásokból tudjuk, hogy a legtöbb dzsámi mellé medreszek, vagyis főiskolák is épültek.

A török fürdők is a város képéhez tartoztak.

6.) A képen egy fürdő maradványait láthatjátok. Hol található az építmény, és kinek a fürdőjéről van szó?

Pécsnek már a középkorban is volt vízvezetéke, a csurgókutak, a köztéri kutak rendszerét a törökök építették ki a városban.

A képen Gül Baba szépen felújított kútja látható Budapesten. Pécsett **Idrisz Baba kútja és türbéje** van, amelyet a városunkba ellátogató muszlim hívők a mai napig gyakran felkeresnek.

7.) Ki volt Idrisz Baba?

Mit jelent török nyelven a baba szó?

Ha tőletek kérnének útbaigazítást, meg tudnátok mondani, hol található a türbe, vagyis a

-----?

Szathmáry György pécsi püspök reneszánsz stílusú nyári palotájának romjait a Tettyén láthatjuk.

8.) A Tettye szavunknak és az épületnek mi köze van a török hódoltság korához?

Olvassátok el a Vince Mester számadása Ibrahimmal című történetet, amelyet megtaláltok a **Rejtett kincsek nyomában** című kötetben. Ebben a történetben betekintést kaphatunk arról, hogy a hosszú együttélés ellenére a török mindig is betolakodóknak számítottak a magyarok szemében.

9.) Melyik két pécsi földrajzi név eredetére kapunk választ a mondából?

Egy török méltóság neve elé tett dicsérő jelzőt fogadott el a magyar. Ő az igazságszolgáltatás őre, a kádi volt. Benne gyakran jobban megbíztak a magyarok is, mint a pénzért részlehajlásra hajlamos magyar bírákban.

A fügeper című mesében egy bölcs, vagy más jelzővel, fényestekintetű kádival találkozhattok, de az ítéletével nem.

10.) Olvassátok el a történetet és max. 5 mondatban írjátok le, ti milyen döntést hoztatok volna a helyében. Ha hárman három félét, nem baj. Itt csak egy rossz válasz lehet, ha nem írtok semmit!

A fügefaper

Az ős szakállú aggastyán még egyszer végignézett az előtte álló két emberen, azután megszólalt:

- Adjátok elő a panaszotokat! Tiéd a szó először, Omár ibn Szelim!

A megszólított meghajolt. Testes, középkorú férfiú volt, olajbarna arcát rövid, fekete körszakáll övezte. Jómódra valló öltözékben állt a bíró előtt, kopaszra nyírt fejét sötétzöld selyemturbán fedte.

- Tudod jól, ó, tiszteletreméltó kádi- kezdte-, aki a legbölcsebb bíró vagy Bagdadban, hogy van egy kertem, amelyben Allah kegyelméből hétszer hét szép gyümölcsfa érleli mézédés gyümölcsét...

A kádi bólintott:

- Tudom, kalmár. Folytasd.

- Csakhogy van egy régi sérelmem. A hétszer hét gyümölcsfám közül az egyik terebélyes fügefának néhány ága a kertemet körülvevő kőkerítés fölött ennek a semmirekellő napszámosnak a telkére nyúlik át. Ezeknek a fügefaágaknak a termése minden évben az ő udvarára hullik le, és az engem illető nemes gyümölcsöket ennek az embernek a falánk gyermekei eszik meg.

- Igaz ez, Hasszán ben Mehmed? – fordult a kádi a másik, szegényes öltözetű férfihoz, az alpereshez, aki valamivel fiatalabbnak látszott ellenfelénél. És jóval soványabb, szikárabb termetű volt.

Hasszán meghajolt.

- Igaz, bíró úr – mondta.

Omár, a felperes, dühösen felkiáltott:

- Ugye, mondtam, bölcs férfiú, hogy megkárosít a becsstelenje?! Igazságos ítéletet...

Az öreg bíró kezének egy intésével elhallgattatta a kereskedőt, majd újból Hasszán felé fordult.

- És miért nem szolgáltatod vissza ennek a tehetős kalmárnak az ő jogos tulajdonát tevő gyümölcsöt? – kérdezte.

A napszámos szerényen, de öntudatosan válaszolt:

Beküldési határidő: 2024. december 16.

e-mail: korbirodalom@csgyk.hu

Cím: Csorba Győző Könyvtár Körbirodalom Gyermekkönyvtár

7622 Pécs, Universitas u. 2./A (Tel.: 72/501-650 28022 mellék)

A csapat neve: _____

A csapat tagjai: (Név, iskola, osztály, elérhetőség)

1. _____

2. _____

3. _____

A felkészítő tanár vagy szülő neve és elérhetősége
